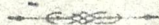

~~K 13460~~
2

საქართველოს ეკლესიის პროტოკ-გამგეობა.

K 13460
2

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა ნ ი

მიღებული სრულიდ საქართველომ 1917 წლის
სექტემბრით კრებაზე.

დფიონი.
სტამბა „სტოგრებუ“, გაბაანთ შესახვევი № 4.
1917 წ.

საქართველოს ეკლესიის
მართვა-გამგეობა.

K 13460
2

საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა.

§ 1. მართვა-გამგეობის მხრით საქართველოს ეკლესია განიყოფა ეპარქიებად და ეპარქიები ოლქებად, ხოლო ოლქები: სამრევლოებად.

§ 2. საქართველოს ეკლესიაში შემდეგი ეპარქიებია:

ა) მცხეთისა, რომლის მწყემსმთავარი არის „მთავარების-კოპოზი მცხეთისა და სრულიად საქართველოჲს კათოლიკოზ-პატრიარქი“. სამწყსო: საქართველოს ეკლესიის წმ. დედაქალაქი მცხეთა, ორისავე არაგვისა და ქსან-ლევხურის ხეობანი (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: მცხეთისა, წილკნისა და სამთავისის), რასაც შეიცავს ეხლანდელი დუშეთის მაზრა შემდეგის ცვლილებით: დასავლეთით ემატება ქსან-ლევხურის ხეობათა ქვემო-ნაწილი ვიდრე წლევის მთამდე, ხოლო აღმოსავლეთით აკლდება არაგვის აღმოსავლეთი სანაპირო, რომლის ერთი ნაწილი, — ნოკორნის ქედის ქვემოლ, შედის ტფილელის ეპარქიაში (საგურამოს უბანი), ხოლო ზემო-ნაწილი (ხარქიშოს უბანი), — შეადგენს ალავერდელის სამწყსოს. კათედრა ეპარქიისა არის მცხეთაში (სვეტი-ცხოველში), ხოლო კათოლიკოზის რეზიდენცია — ტფილისში.

შ ე ნ ი შ ნ ვ ა : კათოლიკოზ-პატრიარქის პირდაპირ სამწყსოს შეადგენს აგრეთვე საქართველოს გარე მცხოვრები ქართველებს.

ბ) ტფილისისა. სამწყსო: გარე-ქართლი და გარე-კახეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ტფილისის, მანგლისის, წალკის, დმანისის, ბოლნისის, წინწყაროსი, აგარაკის, რუსთავის, კაწარეთისა და ნინოწმიდის), რასაც შეადგენს ეხლანდელი ტფილისის და ბორჩალოს მაზრები და ამათ გარდა სა-

გურამოს უბანი და ბამბაკის ხეობა. კათედრა მწყემსთმთავრი-
სა—ტფილისში (სიონში), რეზიდენცია—იქვე. პატივი მწყემსთ-
მთავრისა: „ტფილელი მიტროპოლიტი“.

შ ე ნ ი შ ე ნ ა: ტფილელი, რეგორც კათოლიკოსის უახ-
ლესი ადგილობრივ მღვდელმთავარი, არის მისუდრე კათო-
ლიკოსისა.

ბ) ალავერდისა. სამწყსო: შიდა-კახეთი (ტერიტორია ძვე-
ლი ეპარქიების: ალავერდისა, ნეკრესისა და ხარჭაშენის), რა-
საც შეიცავს ეხლანდელი თელავისა და თიანეთის მაზრები
ხარჭიშოს უბნის მიმატებით და ამათ გარდა დიდოეთ-დურ-
ძუკეთი, მიწერილი თერგისა და დაღესტნის მხარეებზე. კა-
თედრა—ალავერდში, რეზიდენცია მღვდელმთავრისა ქ. თე-
ლავში. პატივი მღვდელმთავრისა არის—„ალავერდელი ეპის-
კოპოზი“ (ანუ „აბბა ალავერდელი“).

ღ) ბოდბისა. სამწყსო: ჰერეთი, რანი, შაქი და წუქეთი
(ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ბოდბისა, ჰერემისა, გიშისა
და ხორანაბუჯის), რასაც შეადგენს ეხლანდელი მაზრები და
ოლქები—სიღნაღისა, ზაქათალისა, სამურისა, ნუხისა, არეში-
სა, განჯისა და ყახახისა. კათედრა—ბოდბეში, რეზიდენცია
მღვდელმთავრისა—ქ. სიღნაღში. პატივი მღვდელმთავრის:
ბოდბელი ეპისკოპოზი.

მ) ურბნისისა. სამწყსო: შიდა-ქართლი (ტერიტორია ძვე-
ლი ეპარქიებისა: ურბნისის, რუისის, ნიქოზისა და სამთავ-
როსი), რასაც შეიცავს ეხლანდელი გორის მაზრა, გარდა
ბორჯომის ხეობისა და სამთავისის უბნისა, და ამას გარდა
ღვალეთი, მიწერილი თერგის მხარეზე. კათედრა—ურბნისში,
რეზიდენცია მღვდელმთავრისა—ქ. გორში. მღვდელმთავრის
პატივი: ურბნელი ეპისკოპოზი.

შ) აწყურისა. სამწყსო: სამცხე, ჯავახეთი და ზემო-სომხე-
თი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: აწყურის, წურწყაბის,
კუმურდოსი, ერუშეთის, დადაშენის, წყაროსთავის, ანისის,
კარისა და ალაშკერტის), რასაც შეადგენს ეხლანდელი

ახალციხის მაზრა—ბორჯომის ხეობის მიმატებით, ახალქალაქის მაზრა, არტანის ოლქი, ყარსის ოლქი, ყალხევანის ოლქი, გუმბრის მაზრა და ამათ გარდა ორი ოლქი ოსმალეთის საზღვრებში—ბასიანი და ალაშკერტი. კათედრა მღვდელმთავრისა—აწყვერში (დროებით ზარზმაში), რეზიდენცია ქ. ახალციხეში. მღვდელმთავრის პატივი—„მაწყვერელი ეპისკოპოზი“.

ზ) ქუთაისის. სამწყსო: ქვემო-იმერეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ქუთაისისა და ხონის),—ეხლანდელი ქუთაისის მაზრა მდ. წყალწითელას ქვემოდ. კათედრა—ქუთაისში და მწყემსმთავრის რეზიდენცია იქვე. მწყემსმთავრის პატივი არის—„ქუთათელი მიტროპოლიტი“.

ც) გენათის. სამწყსო: ზემო-იმერეთი (ტერიტორია გენათის ძველი ეპარქიისა),—ეხლანდელი შორაპნის მაზრა და ოკრიბა მდ. წყალწითელას ზემოდ. კათედრა მღვდელმთავრისა—გელათში, რეზიდენცია—ქ. ზესტაფონში. მღვდელმთავრის პატივი: „გენათელი ეპისკოპოზი“.

თ) ნიკორწმიდის. სამწყსო: რაჭა (ტერიტორია ნიკორწმიდის ძველი ეპარქიისა),—ეხლანდელი რაჭის მაზრა. კათედრა—ნიკორწმიდაში, რეზიდენცია მღვდელმთავრისა—ონში. პატივი მღვდელმთავრისა: „ნიკორწმიდელი ეპისკოპოზი“.

ი) ცაგერის. სამწყსო: ლეჩხუმ-სვანეთი (ტერიტორია—ცაგერის ძველი ეპარქიისა), ეხლანდელი ლეჩხუმის მაზრა. კათედრა—ცაგერში, მღვდელმთავრის რეზიდენცია—იქვე. პატივი მღვდელმთავრისა: „ცაგერელი ეპისკოპოზი“.

იბ) ჭყონდიდის. სამწყსო: ოდიში (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ჭყონდიდის, ცაიშისა და წალენჯიხის), ეხლანდელი სენაკისა და ზუგდიდის მაზრები. კათედრა მწყემსმთავრისა—მარტვილში, რეზიდენცია—ქ. ფოთში. პატივი მწყემსმთავრისა არის—„ჭყონდიდელი მიტროპოლიტი“.

ივ) ბათომ-შემოქმედის. სამწყსო: გურია, ტაო-კლარჯეთი და ჭანეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: ხინოწმიდისა—იმავე ბათომის, შემოქმედის, ჯუმათის, სატრაფელასი,

ტბეთის, ანჩის, იშხანისა და ბანის), რასაც შეიცავს: რუსეთის საზღვრებში—ეხლანდელი ოზურგეთის მაზრა, ბათუმის, ართვინის და ოლთისის ოლქები, ხოლო ოსმალეთის საზღვრებში—ოლქები: თორღომი, კისკიმი, ისპირი, რიზე, ათინა და ხოფა. კათედრა მღვდელმთავრისა—ქ. ბათუმში და რეზიდენცია იქვე. პატივი მღვდელმთავრისა: „ბათუმელ-შემოქმედელი ეპისკოპოსი“.

იზ) ცხუმ-ბედიის (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: დრანდისა—იმავე ცხუმის, ბედიისა, მოქვისა და ბიჭვინთისა), ეხლანდელი სოხუმის ოლქი გაგრის უბნის მიმატებით. კათედრა მღვდელმთავრისა ცხუმში (სოხუმში), რეზიდენცია—იქვე. მღვდელმთავრის პატივი არის—„ცხუმელ-ბედიელი ეპისკოპოსი“.

შენიშვნა 1. მიტრანდიტები პატივით ეპისკოპოსებსზე მაღლა დგანან. სემიტრანდიტთა კათედრები იერარქიულად თანასწორნი არიან, აგრეთვე საეპისკოპოსო კათედრები. მწიგნობრთა პატივდებულ იქმნებიან ხელდასმის (ქირიტონის) უხუცესობის მიხედვით. გამონაკლისია მხოლოდ ტფილელი მიტრანდიტი, რადგან იგი ფაქტიურად კათალიკოსის მსახურებას ასრულებს.

შენიშვნა 2. ამ სიის შეცვლა და შევსება სრულიად საქართველოს ეკლესიის გრების კომპეტენციას ეკუთვნის.

§ 3. საქართველოს ეკლესიას მთლიანად და ნაწილობრივ (ეპარქიას, ოლქსა და სამრევლოს) განაგებენ კრებები (სრულიად საქართველოს ეკლესიისა, საეპარქიო, საოლქო და სამრევლო), რომელთაც აღმასრულებელ ორგანოებად ჰყავს საბჭოები (საკათოლიკოსო, საეპარქიო, საოლქო და სამრევლო).

მთავარი გამოკვლა.

§ 4. საქართველოს ეკლესიას განაგებს სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრება, რომელსაც შეადგენს ეკლესიის სრულ-წლოვან წევრთა წარმომადგენლები, განურჩევლად სქესისა, თანამდებობისა და ხარისხისა, თითოეულ ოლქიდან ოთხ-ოთხი კაცი. ამათ ვარდა საეკლესიო კრების აუცილებელ წევრებად ითვლებიან ყველა მმართველი მღვდელმთავრები.

§ 5. სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებას თავმჯდომარეობს კათოლიკოზი, ხოლო, როცა იგი არ არის, მისი მოსაყდრე, და თუ მოსაყდრეც არ არის, ერთ-ერთი მღვდელმთავარი კრების არჩევით. კრებავე აირჩევს პრეზიდიუმის დანარჩენ წევრებსა და მდივნებს. კრება არის ჩვეულებრივი—ხუთ წელიწადში ერთხელ, და არაჩვეულებრივი—როცა საჭიროება მოითხოვს. ჩვეულებრივ კრებას იწვევს კათოლიკოზი, ხოლო არაჩვეულებრივს ან კათოლიკოზი, ან საკათოლიკოზო საბჭო, საეპარქიო საბჭოთა უმრავლესობის თანხმობით. კრება კანონიერია, თუ მოწვეულთა ერთი მესამედი მაინც გამოცხადდება.

§ 6. სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების კომპეტენციას ექვემდებარება: ა) ადგილობრივი საეკლესიო კანონმდებლობა; ბ) უზენაესი საეკლესიო სამართალი; გ) საბოლოოდ ვარჩევა და გადაწყვეტა იმ საქმეებისა, რომელთაც მას საკათოლიკოზო საბჭო წარმოუდგენს; დ) არჩევა საკათოლიკოზო საბჭოს და საკათოლიკოზო სასამართლოს წევრებისა და მათი კანდიდატებისა; ე) ძველი კათედრების აღდგენა, ახალი ეპარქიების გახსნა ან არსებულ ეპარქიათა დახურვა და საზღვრების გამიჯვნა; ვ) ზრუნვა სასულიერო სასწავლებელთა (სემინარიებისა) და ნიჟნივარდ უზრუნველყოფისათვის; ზ) მთა-

ვარი მართვა-გამგეობის ორგანოთა შტატების დამტკიცება.

§ 7. საეკლესიო კრების მუდმივი აღმასრულებელი ორგანო არის სრულად საქართველოს საკათალიკოზოს საბჭო (ანუ შემოკლებით „საკათალიკოზო საბჭო“). საკათალიკოზო საბჭო შესდგება თორმეტ წევრისაგან. საბჭოს წევრად შეიძლება არჩეულ იქმნეს ქალიცა და კაციც, როგორც კრების დელეგატთა, ისე არა-დელეგატთაგან. საბჭოს წევრნი, აგრეთვე ოთხი მათი კანდიდატი, აღირჩევიან საეკლესიო კრების მიერ ხუთის წლის ვადით და შეუძლიანთ ხელ-ახლა არჩეულ იქმნენ. საბჭოს თავმჯდომარეობს კათალიკოზ-პატრიარქი, ხოლო როცა ის ავად არის ან სხვაგან სადმე, მისი მოსაყდრე. დასახელებულ თორმეტ წევრთა გარდა საბჭოში გადამწყვეტის ხმით მონაწილეობას იღებს ორ-ორი მღვდელმთავარი, რომელნიც გამოიწვევიან ეპარქიებიდან რიგრიგობით ორთათვის ვადით, აგრეთვე თითო წარმომადგენელი საეპარქიო საბჭოთა, თუ უკანასკნელნი საქიროდ და თავისათვის შესაძლებელად დაინახვენ მათ წარმოგზავნას. საბჭოს სხდომის დღეებისა და საქმეების განხილვის რიგს აწესებს თავმჯდომარე. სხდომა კვირაში ორჯერ მაინც უნდა მოხდეს და ის კანონიერია, თუ რვა წევრი მაინც დაესწრება თავმჯდომართურთ. საბჭოში საკითხი უბრალო ხმის უმეტესობით სწყდება, ხოლო როცა ხმები თანაბრად აყოფა, მაშინ ის აზრი უპირატესობს, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა.

§ 8. საკათალიკოზო საბჭოს სამსახურის მხრით ექვემდებარებიან როგორც მღვდელმთავარნი და სასულიერო პირნი, აგრეთვე საეკლესიო დაწესებულებანი და მათში მოსამსახურენი, ხოლო სარწმუნოებისა და საეკლესიო დისციპლნის მხრით ყოვლილი წევრი საქართველოს ეკლესიისა. საბჭოს დადგენილებანი სავალდებულოა ყველა საეკლესიო დაწესებულებათა და ეკლესიის წევრთათვის; იმათი შეცვლა შეუძლია მხოლოდ საბჭოს და საეკლესიო კრებას. საკათალიკოზო საბჭო თავისი ფუნქციების აღსრულების დროს ხელმძღვანელობს სა-

ღმრთო წერილით, მსოფლიო და ადგილობრივ (მათ შორის საქართველოს ეკლესიის) კრებათა დადგენილებით და სახელმწიფოში მოქმედ კანონმდებლობით. საკათოლიკოზო საბჭოს აქვს დამხმარე ორგანოები: კანცელარია, სამოსწავლო კომიტეტი, სამეურნეო გამგეობა და სამონასტრო გამგეობა: ამათ გარდა საბჭოს ჰყავს იურისკონსულტი.

§ 9. საკათოლიკოზო საბჭოს ექვემდებარება შემდეგი საქმეები: ა) ზრუნვა საეკლესიო სწავლა-მოძღვრებისა და ქართული ღვთისმეტყველების აყვავებისა და შეურყვნელად დაცვისათვის; ბ) ზრუნვა სამწყსოთა სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი წარმატებისათვის; გ) საეკლესიო კანონთა და საქართველოს საეკლესიო კრების დადგენილებათა განმარტება; როცა საჭიროება მოითხოვს, ახალი კანონ-პროექტის შემუშავება და საეპარქიო საბჭოებთან შეთანხმებით, დროებით, მორიგ საეკლესიო კრებამდე, ცხოვრებაში გატარება; კრებას უფლება აქვს დაადასტუროს ან უარჰყოს ამ წესით ცხოვრებაში გატარებული კანონი; დ) თვალყურის დევნება მის ქვეით მღვდამ პირთა და დაწესებულებათა მოქმედებისა; ე) ზრუნვა მონასტერთა, ტაძართა, საქველმოქმედო და საგანმანათლებლო დაწესებულებათა კეთილ-მოწყობისა და წარმატებისათვის; ვ) წინასწარი განხილვა და სათანადო დაწესებულებათა წინაშე შუამდგომლობის აღძრვა მონასტერთა, ეკლესიათა, საქველმოქმედო და სამოსწავლო-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა დაარსების შესახებ; ზ) სათანადო სახელმწიფო დაწესებულებათა და თანამდებობის პირთა წინაშე საეკლესიო საქმეთა გამო შუამდგომლობის აღძრვა; ლ) ზრუნვა სამღვდელოების ქონებრივად უზრუნველ-ყოფისათვის; თ) ზრუნვა სამსახურიდან გასულ სამღვდელო პირთა, საეკლესიო მოხელეთა და სამღვდელოების ქვრივ-ობოლთათვის; ი) ზრუნვა საღმრთო და საეკლესიო-სადღვთისმსახურო წიგნთა შედგენისა, შესწორებისა და გამოცემისათვის; ია) მღვდელმთავართა, თანახმად მათის თხოვნისა, სამსახურიდან განთავისუფლება; იბ) რევი-

ზიის დანიშვნა სხვა და სხვა საჭიროებათა და შემთხვევათა გამო; იგ) ეპარქიებისა და საეკლესიო დაწესებულებათა ხარჯთა აღრიცხვის განხილვა-დამტკიცება; იდ) საეპარქიო და სხვა და სხვა საეკლესიო დაწესებულებათა წლიური ანგარიშების განხილვა და მთელი საკათოლიკოზო მსახური ანგარიშის შედგენა კრებისათვის წარსადგენად; იე) საეკლესიო უძრავ ქონებათა შეძენა-განთვისების დამტკიცება; ივ) საბოლოოდ გარჩევა და დამტკიცება საეპარქიო საბჭოთაგან შემოსულ საქმეთა; იზ) ნებართვა საკათოლიკოზოში ნებაყოფლობითი შეწირულების საქველმოქმედო მიზნით შეკრებისა; იც) სხვა ავტოკეფალურ ეკლესიებთან ურთიერთობის დაქვერვა; ით) წინასწარი მუშაობა სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების მოწვევისათვის და აგრეთვე ამ კრებაზე განსახილველ საკითხთა დამუშავება და მასალების შეკრება; კ) ხელმძღვანელობა კათოლიკოზის არჩევნებისა; კა) მიცემა ღროებითის თავისუფლებისა, ერთ თვეზე მეტის ვადით, ეპისკოპოზებისა, საკათოლიკოზო საბჭოებსა და საკათოლიკოზო სასამართლოებს წევრებისა და საბჭოებს დამხმარე ორგანოთა გამგეათათვის; კბ) განხილვა და გადაწყვეტა იმ საქმეებისა, რომელნიც საეპარქიო საბჭოებიდან გადმოეცემა; კგ) ზრუნვა გალობის აღდგენა-გამშვენებისათვის; კდ) ზრუნვა საარქეოლოგიო ნაშთთა დაცვისათვის.

§ 10. კათოლიკოზი. საქეთმპყრობელად (მთავარ-წინამძღვრად) ეკლესიისა ითვლება მთავარეპისკოპოზი მცხეთისა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოზ-პატრიარქი, რომელსაც ირჩევს საქართველოს ეკლესიის ყველა სრულ წლოვანი წევრი პირდაპირის, საყოველთაო, თანასწორის და ფარულის ამის მიცემით.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. საკათოლიკოზო კანდიდატისათვის პერსონის მიღება სავალდებულო არაა. თეოლოგიისა და ზნეობის მხრით იგი უნდა აკმაყოფილებდეს საეკლესიო კანონთა მოთხოვნებს და უნდა ჰქონდეს მიღებული უმაღლესი საზოგადო განათლება და შესაფერის საღვთისმეტყველო მომზადება.

§ 11. კათოლიკოზ-პატრიარქი არის „პირველი თანა-სწორთა შორის“ (მოციქ. კან. 34) და მისი კომპეტენცია ასეთია: ა) ის თავმჯდომარეობს სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებას, საკათოლიკოზო საბჭოს და საკათოლიკოზო სასამართლოს; ბ) მწყემსმთავრულად მიმოიხილავს საკათოლიკოზოს ეპარქიებს და ხელმძღვანელობას უწევს ეპისკოპოზებს საეპარქიო მთავარ-გამგეობაში; გ) მის სახელს იხსენიებენ წირვა-ლოცვის დროს საკათოლიკოზო მღვდელმთავარი და სამღვდლოება; დ) იგი აძლევს დროებითს თავისუფლებას: ეპისკოპოზებს, საკათოლიკოზო საბჭოსა და სასამართლოს წევრებს და საბჭოს დამხმარე ორგანოთა გამგეებს არა უმეტეს ერთის თვისა წელიწადში, ხოლო საეპარქიო მართვა-გამგეობის ორგანოთა და სასამართლოს თავმჯდომარეებს და წევრებს ორი თვიდან და მეტს; ე) აგრეთვე აძლევს დათხოვნითს სივლეს იმ ეპისკოპოზებსა, რომელნიც ეპარქიიდან დროებით სხვაგან სადმე მიდიან; ვ) როგორც თავმჯდომარე საკათოლიკოზო სასამართლოსი, იგი იღებს საჩივარს ეპისკოპოზთა, საკათოლიკოზო საბჭოს და სასამართლოს წევრთა, საეპარქიო კრებათა და საეპარქიო დაწესებულებათა (საბჭოსა და სასამართლოს) შესახებ და აძლევს ამ საჩივრებს კანონიერ მსვლელობას; ზ) როგორც თავმჯდომარე საკათოლიკოზო საბჭოსი, ის ზრუნავს უეპისკოპოზოდ დარჩენილ ეპარქიებისათვის; ც) საჭირო შემთხვევაში, საბჭოს მინდობილობით, ის აძლევს რჩევას და მწყემსმთავრულ შენიშვნას ეპისკოპოზებსა და საეპარქიო მართვა-გამგეობის ორგანოთა და სასამართლოს თავმჯდომარეებსა და წევრებს; თ) საბჭოსავე მონდობილობით იმას მიწერ-მოწერა აქვს სხვა ავტოკეფალურ ეკლესიებთან და სახელმწიფოს უმაღლეს დაწესებულებებთან; ი) მოიწვევს ჩვეულებრივ საეკლესიო კრებას და არაჩვეულებრივს საეპარქიო საბჭოთა უმრავლესობის თანხმობით.

საეპარქიო მართვა-გამგეობა.

§ 12. საეპარქიო მმართველობის მთავარი ორგანო არის საეპარქიო კრება, რომელზედაც თვითეული ოლქი ჰგზავნის ოთხს წარმომადგენელს. კრება ორგვარია: ჩვეულებრივი, წელიწადში ერთხელ, და არაჩვეულებრივი—საჭიროებისადაგვარად. კრებას თავმჯდომარეობს ადგილობრივი მღვდელმთავარი; როცა მღვდელმთავარი არ არის, კრება თითონ ირჩევს თავმჯდომარეს სამღვდელო პირთა შორის. კრებავე ირჩევს პრეზიდუმიან დანარჩენ წევრებს და მდივნებსაც. კრება კანონიერია, თუ მასზე გამოცხადდა არა უმცირეს მოწვეულია ნახევრისა.

§ 13. საეპარქიო კრების უფლებას შეადგენს: ა) საეპარქიო საბჭოაჲსა და საეპარქიო სასამართლოაჲს წევრთა და მათი კანდიდატების არჩევა; ბ) თვალყურის დევნება საეპარქიო ცხოვრებისა და საეპარქიო დაწესებულებათა მოქმედებისა; გ) ეპარქიის დანაწილება ოლქებად, ან არსებულ ოლქთა გადამიჯვნა; დ) ზრუნვა საეკლესიო, სამოსწავლო და საგანმანათლებლო დაწესებულებათა დაარსებისა, გაუმჯობესებისა და ნივთიერ საშუალებათა გამონახვისათვის ეპარქიაში; ე) ადგილობრივი საბჭოს მიერ შემუშავებულ წესების და ინსტრუქციების დამტკიცება; ვ) ზრუნვა გალობის გაუმჯობესებისათვის და აგრეთვე ზრუნვა სიძველეთა დაცვისათვის.

§ 14. საეპარქიო კრების აღმასრულებელი ორგანო არის საეპარქიო საბჭო. საბჭოს თავმჯდომარეობს ადგილობრივი მღვდელმთავარი, ხოლო, როცა იგი არაა, მაშინ საბჭოს წევრები თვის შორის არჩევენ თავმჯდომარეს სამღვდელო პირთაგან. საბჭო შესდგება ექვსი წევრისაგან, რომელთაც ირჩევს კრება როგორც სასულიერო, ისე საერო პირთაგან. საბჭოს წევრები ირჩევიან საეპარქიო კრების მიერ სა-

მის წლის ვადით. ამათ გარდა საბჭოს ჰყავს მდივანი, რომელსაც თვით საბჭო მოიწვევს.

§ 15. საეპარქიო საბჭოს კომპეტენციას ექვემდებარება: ა) სარწმუნოების და ზნეობის დაცვა-გამტკიცებისათვის ზრუნვა ეპარქიაში; ბ) თვალყურის დევნება სამონასტრო და საეკლესიო ქონებათა მართვა-გამგეობისა ეპარქიაში; გ) განხილვა იმ საქმეებისა, რომელთაც მას საოლქო კრებები ან საოლქო საბჭოები წარმოუდგენენ; დ) თვალყურის დევნება ყველა საეკლესიო დაწესებულებათა და საეკლესიო თანამდებობის პირთა მოქმედებისა ეპარქიაში; ე) განხილვა საკითხისა ახალი ოლქების გახსნის ან არსებულ ოლქთა შემცირებისა გინდ გაყოფისა და გადამიჯვნისა ეპარქიის ფარგლებში; ვ) საეპარქიო კრებაზე განსახილველ საკითხთა წინასწარი დამუშავება; ზ) გაცემა ისეთის დოკუმენტებისა, რომელნიც მორწმუნეთა მოქალაქეობრივ მდგომარეობას შეეხებიან; ც) საეპარქიო წლიურ ანგარიშის შედგენა საეპარქიო კრებისა და საკათოლიკოზო საბჭოსათვის წარსადგენად; თ) ბერობისა და სასულიერო წოდებიდან განთავისუფლება.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: საბჭოში საქმეები წყდება უბრალო ხმის უმეტესობით; მაგრამ, როცა საბჭოსა და მღვდელმთავრის შორის უთანხმოებაა, მაშინ სადავო საქმე გადაეცემა საკათოლიკოზო საბჭოს.

§ 16. ეპისკოპოზი. ეპისკოპოზი არის ეპარქიის სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი ცხოვრების ხელმძღვანელი და განაგებს ეპარქიას საეპარქიო საბჭოსთან ერთად. საეპისკოპოზო კანდიდატი აღირჩევის საყოველთაო, პირდაპირი, თანასწორი და ფარული ხმის მიცემით, ხოლო ხელდაასხამს მას კათოლიკოზი ეპისკოპოზთა კრებითურთ. საეპისკოპოზო კანდიდატს უნდა ჰქონდეს მიღებული უმაღლესი განათლება და შესაფერი საღვთისმეტყველო მომზადება, ხოლო უკიდურეს შემთხვევაში არა უმცირეს საშუალო საღვთისმეტყველო განათლებისა; ფიზიკურ და ზნეობრივად უნდა აკმაყოფილებდეს საეკლესიო კანონთა მოთხოვნილებას.

შენიშვნა: საქმისკაზოზო კანდიდატისთვის ბერად
შედგომა სავალდებულო არ არის.

§ 17. ეპისკოპოზის კომპეტენციას ეკუთვნის: ა) სრული უფლება მთელს ეპარქიაში სწავლა-მოდღვრებისა; ბ) უფლება ყოველგვარის მღვდელმოქმედების შესრულებისა; გ) ზრუნვა, რათა მის ეპარქიაში მორწმუნენი საღსაეკლესიო სწავლას იცავდნენ; დ) მას აქვს უფლება ახსნას ქორწინების დროს ზოგიერთი დაბრკოლებანი, რომელნიც ნათესავური კავშირიდან გამომდინარეობენ; ე) სარწმუნოებრივ საქმეებში მასზე დამოკიდებული არიან ეპარქიის ყველა წევრები; ვ) მის სახელს აღავლენს წირვალოცვის დროს მთელი ეპარქიის სამღვდლოება; ზ) ის აძლევს დროებითს თავისუფლებას, არა უმეტეს ერთი თვისა, საეპარქიო დაწესებულებებში მოსამსახურეთ. — ეპისკოპოზი ვალდებულია: ა) დაემორჩილოს საეკლესიო კანონებსა და მთავარ საეკლესიო მმართველობის მიერ კანონიერად გამოცემულს დადგენილებათა, ხოლო, როცა ამა თუ იმ საეკლესიო კანონისა ან დადგენილების შესახებ გაუგებრობა რამე დაიბადება, განსამარტებლად მთავარ საეკლესიო მთავრობას მიჰმართოს; ბ) ცხოველი კავშირი იქონიოს სამწყსოსთან და ამ მიზნით ხშირ-ხშირად მიმოიხილოს თავისი ეპარქია; გ) ყველაფერში დაემორჩილოს სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებას და, როცა საკათოლიკოზო საბჭო მიიწვევს, აღნიშნულ კრებაზე გამოცხადდეს; დ) მთავარი საეკლესიო მთავრობის ნებადაურთველად არა მოიმოქმედოს რა ისეთი, რაც მის უფლებას აღემატება; ე) წირვალოცვის დროს კათოლიკოზის სახელს იხსენიებდეს; ვ) სხვა ეპარქიაში თავისი ნებით არა დაიწყოს რა; ზ) პატივისცემით ეპყრობოდეს სხვა მღვდელმთავრებს, საეპარქიო საბჭოებსა და საეპარქიო გარდაწყვეტილებას. — როგორც საეპარქიო სასამართლოს თავმჯდომარეს, ეპისკოპოზს უფლება აქვს, ამ სასამართლოს განაჩენის თანახმად, დამნაშავე მღვდელი მღვდელმოქმედობიდან განკვეთოს, ეპიტემია დაადოს, ანუ მოხსნას და სხვ.

საოლქო მმართველობა.

§ 18. საეკლესიო ოლქში შედის არა უმცირეს 10-ისა და არა უმეტეს 15-ის სამრევლოისა.

§ 19. ოლქს განაგებს საოლქო კრება, რომელშიაც მონაწილეობას იღებს ოლქის თვითეული სამრევლოდან ორ-ორი წარმომადგენელი. კრებას თავმჯდომარეობს სამღვდლო პირი კრებისავე არჩევით. საოლქო კრებას იწვევს საოლქო საბჭო და იგი კანონიერია, თუ მასზე გამოცხადდება არა უმცირეს ყველა წევრთა ნახევრისა. საოლქო კრება არის: ჩვეულებრივი—წელიწადში ორჯელ და არაჩვეულებრივი—საჭიროებისადაგვარად.

§ 20. საოლქო კრების კომპეტენციას ეკუთვნის: ა) საოლქო საბჭოსი და საოლქო სასამართლოს წევრთა და მათი კანდიდატების არჩევა, აგრეთვე არჩევა დელეგატებისა საეპარქიო და სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებისათვის; ბ) ზრუნვა სამრევლოებში საეკლესიო ცხოვრების მოწესრიგებისა და წარმატებისათვის; გ) ზრუნვა ქვრივ-ობოლ-გაქვირებულითათვის, და საზოგადოდ საქველმოქმედო საქმის მოწყობა ოლქში; დ) საოლქო საბჭოს მოქმედების ანგარიშთა განხილვა; ე) შუამდგომლობის აღძვრა და მოსაზრებათა წარდგენა შესახებ ახალის სამრევლოების დაარსებისა, არსებულ სამრევლოთა გაყოფისა და შემცირებისა; ვ) სასყიდლის დანიშვნა საოლქო საბჭოებს და საოლქო სასამართლოებს მდივნისა და საქმის მწარმოებელისათვის.

§ 21. საოლქო კრების აღმასრულებელი ორგანო არის საოლქო საბჭო, რომელიც შესდგება თავმჯდომარისა (უსათუოდ მღვდელი უნდა იყოს) და ექვსი წევრისაგან, რომელთაც ირჩევს საოლქო კრება სამი წლის ვადით, როგორც საერო,

აგრეთვე სასულიერო პირთაგან. საბჭოს ჰყავს მდივანი, რომელსაც იწვევს თვით საბჭო.

§ 22. საოლქო საბჭო: ა) აღგენს საოლქო წლიურ ანგარიშს, რომელსაც წარუდგენს საოლქო კრებასა და საეპარქიო საბჭოს; ბ) წინასწარ დაიმუშავებს საკითხებს, რომელნიც საოლქო კრებას უნდა წარედგინოს განსახილველად; გ) იწვევს საოლქო კრებას და ხელმძღვანელობას უწევს სამრევლო კრებებს წევრთა არჩევნებში; დ) იძლევა საჭირო ცნობებს ოლქის დაწესებულებათა და მოსამსახურე პირთა შესახებ, როცა ამას უმაღლესი საეკლესიო დაწესებულებანი მოითხოვენ; ე) ზრუნავს მოაწესრიგოს კრებულის წევრთა შორის ამტყდარი უთანხმოებანი საძმო შემოსავლისა და საზოგადოდ სამეურნეო საქმეების გამო, აგრეთვე ამავე ხასიათის უთანხმოებანი კრებულის წევრთა და სამრევლო საბჭოებს შორის და სხვ.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. დაწვრილებით ინსტრუქციას საოლქო საბჭოებისათვის შეიმუშავებს საკათალიკოსო საბჭო.

ს ა მ რ ე პ ლ ო.

§ 23. სამრევლო არის ერთის სარწმუნოებრივ-ზნეობრივის მიზნით, ურთიერთი დახმარების აზრით, საეკლესიო შეურნეობით, საკუთარის კრებულის ხელმძღვანელობით, საერთო ტაძრის გარშემო შემოკრებილი და ეპისკოპოზზე კანონიურად დამოკიდებული მორწმუნეთა საზოგადოება.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. სამრევლო იურიდიულ ზირს წარმოადგენს.

§ 24. სამრევლოს გახსნა არ შეიძლება, უკეთუ მორწმუნეთა რიცხვი იმდენად მცირეა, რომ საკუთარი ტაძრისა და კრებულის შენახვა არ შეუძლია. თვითეულ სამრევლოს უჭირავს განსაზღვრული ტერიტორია, რომლის საზღვრები შეიძლება შეიცვალოს სხვა სამრევლოებთან შეთანხმებით და სათანადო საეკლესიო მთავრობის ნებართვით.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. ქადაგებში სამრევლოთათვის ტერიტორიული ზრინტიზის დაცვა სავალდებულო არ არის.

§ 25. მრევლად ითვლება ყოველი მორწმუნე, რომელიც განსაზღვრულს სამრევლოს ეკუთვნის, შეტანილია სამრევლო წიგნში და მონაწილეობას იღებს ყველა ხარჯებში, რასაც სამრევლო ეწევა.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. როდესაც მორწმუნეს ერთი სამრევლოს ტერიტორიიდან მეორისაში უხდება გადასვლა (მაგალ. ქადაგებში), მას შეუძლია, თუ მოისურვებს, წინანდელი სამრევლოს წევრად დაჩნეს.

§ 26. ყოველ სამრევლოს აქვს თავისი საკუთრება, რასაც შეადგენენ სხვადასხვა სახელწოდებისა და დანიშნულების თანხები და მათი შემოსავალი, სანთლის მოცილება, ტაძარში, სამრევლოში ან სხვაგან შეგროვილი შემოწირულობა, სასაფლაოს შემოსავალი, სამრევლო და საკრებულო ადგილმამული და მისი შემოსავალი, ყოველგვარი საგანმანათლებლო

და საქველმოქმედო ხასიათის შემოწირულება, საკრებულო სახ-
ლები, ტაძარი და მისი სამკაული, სასაფლაო და სხვა. ამ
საკუთრებას სამრევლო განაგებს შესაფერ ორგანოთა საშუა-
ლებით.

შ ე ნ ი შ ე ნ ა 1. ტაძარი აჩის მოწმუნეთა სამღვდელ-
ლო შენობა, სამრევლო, საეკლესიო, სახელმწიფო ანუ კერძო
ქველმოქმედთა ხარჯით აკეთული. ერთსა და იმავე სამრევლოში
შეიძლება იყოს ზედმიწერილი ტაძარი, რომელშიაც, თუ სა-
ჭირათება მოითხოვს და მოსახერხებელიც იქნება, სრულდება
ყოველგვარი დგომისმსხურება.

შ ე ნ ა შ ე ნ ა 2. შიგვალებულთა დასამარხად სამრევლოს
მიჩენილი აქვს საგანგებო ადგილი — სასაფლაო. სამრევლოს
შეუძლია საფლავებისთვის განსაზღვრული ფასი დააწესოს, მხო-
ლოდ ღარიბები უფასოდ უნდა იმარხებოდნენ.

§ 27. როდესაც სამრევლო საბოლოოდ იხურება, მისი
ქონება გადადის საქართველოს ეკლესიის კუთვნილებად; თუ
ის სხვა სამრევლოს მიეწერა, იმისი ქონება უკანასკნელის კუ-
თვნილებად იქცევა; ხოლო როდესაც სამრევლოს რომელიმე
ნაწილი დამოუკიდებელ სამრევლოდ გამოიყოფა, იმას საერთო
ქონებიდან მიეცემა დაკმაყოფილება ძირითადის სამრევლოს
გადაწყვეტილებისამებრ.

§ 28. სამრევლოს განაგებს სამრევლო კრება, რომელსაც
შეადგენს ყველა მართლმადიდებელი ქალი და კაცი (არა უმ-
ცირეს 20-ის წლისა), რომელნიც ამ სამრევლოს საბუთებში
არიან ჩაწერილნი როგორც წევრნი სამრევლოისა. კრება არის
ჩვეულებრივი — წელიწადში ორჯელ და არა-ჩვეულებრივი —
საჭიროებისამებრ. სამრევლო კრებას იწვევს სამრევლო საბ-
ქო. კრება უნდა მოწვეულ იქნას იმ შემთხვევაშიაც, როცა
ამას მოითხოვს არა უმცირეს სამრევლოის 20-ის სრულწლო-
ვანის წევრისა. კრება თითონ ირჩევს თავმჯდომარეს და, თუ
საჭიროა, მდივანსაც. კრება კანონიერი, უკეთუ მასზე სამ-
რევლოის ყველა სრულწლოვან წევრთა მესამედი მაინც გა-

მოცხადდება, ხოლო თუ კრება პირველ მოწვევაზე არ შესდგა, მეორედ იგი კანონიერია, რამდენი წევრიც უნდა გამოცხადდეს.

§ 29. სამრევლო კრების კომპეტენციას ეკუთვნის: ა) არჩევა კრებულისა და სამრევლო საბჭოს წევრებისა და მათი კანდიდატებისა, აგრეთვე სამრევლო მოღარისა (უწინდელი „მნათისა“); ბ) ეკლესიისა და კრებულის შენახვისათვის ზრუნვა; გ) სამართალში მიცემა სამრევლო საბჭოს წევრებისა სამსახურის აღსრულების დროს უფლების აღმატებისა და ბოროტმოქმედებისათვის; დ) აღძრვა საქმისა საოლქო ანუ საეპარქიო სასამართლოების წინაშე კრებულის წევრთა შესახებ მათი უთანადო მოქმედებისა და ცუდი ყოფაქცევისათვის; ე) ზრუნვა ეკლესიის განშენებისა და კეთილმოწყობისათვის; ვ) ზრუნვა სამრევლოს სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი სრულყოფისა და მის საგანმანათლებლო-საქველმოქმედო დაწესებულებათათვის; ზ) ზრუნვა საკრებულო სახლისა და სასაფლაოსათვის; ც) დანიშვნა სარევიზიო კომისიის წევრებისა სამრევლო საბჭოს მოქმედებისა და ანგარიშის განსახილველად; თ) არსებულ სამრევლოს გაყოფის შესახებ შუამდგომლობის აღძრვა; ი) შუამდგომლობის აღძრვა უძრავ-მოძრავი ქონების შეძენისა და განთვისების შესახებ; ია) აღება ისეთის სესხისა, რომელიც სამრევლოს თვითურ შემოსავალს აღემატება; იბ) შუამდგომლობის აღძრვა ტაძრის კაპიტალურად გადაკეთების შესახებ, როცა ტრაპეზის აშლას საჭირო; იგ) არჩევა დელეგატებისა საოლქო კრებისათვის.

§ 30. სამრევლო კრების აღმასრულებელი ორგანო არის სამრევლო საბჭო, რომელიც შესდგება არა უმცირეს ექვსისა და არა უმეტეს თორმეტის წევრისა, რომელთაც ირჩევს სამრევლო კრება სამი წლის ვადით. სამრევლო საბჭოს თავმჯდომარეობს ეკლესიის წინამძღვარი, ხოლო როცა იგი არ არის, მაშინ საბჭო თვითონ ირჩევს თავმჯდომარეს თვის შორის. საბჭოს სხდომები იმართება თვეში ერთხელ, ხოლო, თუ საჭიროება მოით-

ხოვს, უფრო ხშირად. საქმეები წყდება უბრალო ხმის უმეტესობით, ხოლო, როცა ხმები თანაბრად იყოფა, მაშინ ის აზრი უპირატესობს, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. საბჭოს წევრად, აგრეთვე მოღვაწედ ირჩევა რეგორც მამაკაცი, ისე დედაკაცი.

§ 31. სამრევლო საბჭოს კომპეტენცია არის: ა) ეკლესიის უძრავ-მოძრავი ქონების მართვა-გამგეობა; ბ) ყოველგვარი სტატისტიკური ცნობის შეკრება, რასაც კი სამრევლოს მართვა-გამგეობისათვის აქვს რაიმე მნიშვნელობა; გ) აკრეფა საეკლესიო გადასახადისა მრევლში და მისი დანიშნულებისამებრ მოხმარება; დ) ზრუნვა ეკლესიისა და კრებულის შესახებ საშუალებათა გასაძლიერებლად; ე) ზრუნვა ტაძრისა და ღვთისმსახურების კეთილ-მოწყობისათვის; ვ) ზრუნვა ქვრივ-ობოლთა და გაჭირვებულთათვის ქველმოქმედების წესით; ზ) აღძრვა საქმისა იმ პირთა წინააღმდეგ, რომელნიც ეკლესიასა და მორწმუნეთა სარწმუნოებრივს გრძნობას შელახვენ; ც) მოწვევა სამრევლო კრებისა და წინასწარი დამუშავება იმ საკითხებისა, რომელიც კრებამ უნდა განიხილოს; თ) გამგეობა სამრევლო სასაფლაოსი; ი) სამრევლო ქონებისა და თანხების ყოველთვიური შემოწმება; ია) თავისი მოქმედების წლიური ანგარიშის შედგენა საოლქო საბჭოსა და სამრევლო კრებისათვის წარსადგენად.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. სამრევლო საბჭოს აუცილებელი წევრია სამრევლო მოღვაწე (უწინდელი „მნათე“), რომელიც აწარმოებს წმიდა სხათლის რეკრუციას, იღებს სამრევლო თანხებს და ინახავს საკრედიტო დაწესებულებებში, აწარმოებს შემოსავალ-გასავლის წიგნსა და ადგენს სამრევლო შემოსავალ-გასავლის წლიურ ანგარიშს. მოღვაწეს ირჩევენ სამრევლო კრება სამი წლის ვადით.

§ 32. კ რ ე ბ უ ლ ი. კრებულის აუცილებელ წევრად ითვლებიან: მღვდელი და წიგნის-მკითხველი, ხოლო, სადაც შეძლება, იქ სამრევლოს დიაკონიცა (მთავარი) ჰყავს.

შენიშვნა 1. დიაკონი და წიგნის-შკითხველი არიან მხოლოდ თანაშემწენი მღვდლისა და უიმისოდ არავითარი მღვდელ-მოქმედების შესრულება არ შეუძლიანთ სამრევლოში.

შენიშვნა 2. ერთსა და იმავე სამრევლოში ორი მღვდლის ყოფნა სასურველი არ არის; მაგრამ, თუ ამას მიი-თხვავს სამრევლოს სიდიდე და აუცილებელი საჭიროება, სამ-რევლოს შეუძლია თავის წინამძღვარს თანაშემწედ შეიარე მღვდე-ლი მისცეს.

§ 33. მღვდელი. მღვდელი ვალდებულია: ა) მუდამ თავის მრევლში სცხოვრობდეს და სამრევლო არ დასტოვოს, გან-საკუთრებით როცა იქ რაიმე მოარული სენი გაჩნდება და როცა სამრევლოს განსაცდელი რამ მოეღის; ბ) განსაკუთრე-ბულ თვალყურს ადევნებდეს საკუთარს ყოფაქცევას, როგორც საზოგადოებაში, ისე თავის სახლში; გ) ასრულოს საზოგადო-ებრივი ღვთისმსახურება დაწესებულ დროს; დ) მრევლის მო-თხოვნილებებისამებრ ასრულოს საჭირო მღვდელმოქმედება; ე) თვალყური ადევნოს ტაძრისა და საღვთისმსახურო საგნების სისუფთავესა და კეთილშეგნებებს; ვ) თვალყური ადევნოს მრევლში საეკლესიო დისციპლინისა და ზნეობის დაცვას; ზ) როცა სამსახურის დროს ამა თუ იმ საკითხის შესახებ ეჭვი დაებადება, მოვალეა ახსნა-განმარტებისათვის საოლქო ან სა-ეპარქიო საბჭოს მიჰმართოს; ც) მის უპირველეს მოვალეობას შეადგენს ეკლესიაში ქადაგება და საზოგადოდ სწავლა-მოდღე-რება; თ) მღვდელი მოვალეა ღვთისმსახურების დროს კათო-ლიკოზისა და თავისი ეპისკოპოზის სახელი მოიხსენიოს; ი) აგრეთვე მოვალეა კრებულის სხვა წევრთა საშუალებით საეკ-ლესიო საბუთები აწარმოვოს; ია) თავის სამრევლოში მღვდელს უფლება აქვს სხვის მღვდელს რომლისამე მღვდელმოქმედების შესრულების ნება არ მისცეს.

§ 34. კრებულის წევრებს ირჩევს სამრევლო კრება, რომელსაც ამ შემთხვევაში ხელმძღვანელობას უწევს საოლქო საბჭო თავისი წარმომადგენლის შემწეობით. არჩევის შემდეგ

საოლქო საბჭოს წარმომადგენელი შეადგენს საარჩევნო სიგელს, რომელსაც წარუდგენს საოლქო საბჭოს, ხოლო ეს უკანასკნელი თავისი დასკვნითურთ საეპარქიო საბჭოს—დასამტკიცებლად. საეპარქიო საბჭოს უფლება აქვს სამრევლოს დასაბუთებული უარი უთხრას და ახალი კანდიდატის არჩევა მოსთხოვოს. კრების მიერ მეორედ არჩეული კანდიდატი უნდა დამტკიცებულ იქმნას საბჭოს მიერ.

§ 35. სამღვდელო და საღიაკვნო კანდიდატი უნდა იყოს მოქალაქობრივად სრულ-წლოვანი, ხოლო წიგნის მკითხველად შეიძლება უფრო ახალგაზდაც აირჩეს. ფიზიკურად სამღვდელო და საღიაკვნო კანდიდატი უნდა აკმაყოფილებდეს საეკლესიო კანონების მოთხოვნილებას. რაც შეეხება მათ ზნეობრივ თვისებათა გამოკვევას, ეს მთლად ამომრჩეველთა ნდობისა და სინიდისის საქმეა; სამღვდელო კანდიდატს უნდა ჰქონდეს მიღებული საშუალო საზოგადო განათლება და ყოველ შემთხვევაში არა უმცირეს სრული პროგიმნაზიული განათლებისა. ამავე მოთხოვნილებას უნდა აკმაყოფილებდენ, შექლებისდაგვარად, საღიაკვნო კანდიდატები და წიგნის-მკითხველნიც, რომელთაც უნდა იცოდენ ღვთისმსახურების წესები და საეკლესიო საბუთების წარმოება, რაც წინდაწინვე (არჩევამდე) უნდა იყოს შემოწმებული რომლისამე საეპარქიო საბჭოსაგან.

შ ე ნ ი შ გ ნ ა. წიგნის-მკითხველად შეიძლება არჩეულ იქმნეს როგორც მამაკაცი, ისე დედაკაცი.

საეკლესიო სამართალი.

§ 36. საქართველოს ეკლესიის სამართალს ექვემდებარება ამ ეკლესიის ყველა წევრი ისეთ საქმეში საეკლესიო სწავლა-მოდღვრებისა, ზნეობრივ ცხოვრებისა, საეკლესიო წყობილებისა და საეკლესიო სამსახურის წინააღმდეგ, რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დადგენილია განსაზღვრული სასჯელი ანუ ზომები ზღვევისა და გასწორებისა.

§ 37. საეკლესიო სამართალი განცალკევებულია საეკლესიო გამგეობისაგან, ე. ი. აქვს საკუთარი ორგანოები, გარდა სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებისა, რომელიც უზენაესი ორგანოა როგორც გამგეობისა, ისე სამართლისა ეკლესიაში. ამ კრების გარდა საეკლესიო სამართალს აქვს კიდევ შემდეგი ორგანოები: საკათოლიკოზო, საეპარქიო და საოლქო სასამართლოები.

§ 38. განსაკუთრებული ინსტიტუტი საქმის გამოძიებისა არ არსებობს, არამედ სასამართლო თვითონ ირჩევს გამოძიებელს თავის წევრთაგან თვითეულ შემთხვევაში. არ არსებობს არც პროკურორის თანამდებობა, არამედ სასამართლოს ერთერთ წევრს მიენდობა საბრალმდებლო ოქმის შედგენა და მოხსენება; ეს წევრი შემდეგ მონაწილეობას აღარ იღებს განაჩენის გამოტანაში.

შ ე ნ ი შ გ ნ ა. ბრალდებულს ნება აქვს სასამართლოში დამცველი (ვექილი) დაიხმაროს, მაგრამ თუით სასამართლოსთან დამცველის ინსტიტუტი არ არსებობს.

§ 39. საეკლესიო სამართალი დახურული არ არის, საქმის გარჩევას გარეშენიც ესწრებიან. განაჩენს სასამართლოს წევრები დაადგენენ თავისი შინაგანის დარწმუნების თანახმად,

და მხოლოდ მას შემდეგ, როცა შემოწმებულ იქნება სასამართლოში წარმოდგენილი საბუთები.

§ 40. ყოველი საქმე არსებითად გადაწყდება ორს ინსტანციაში და მესამე ინსტანცია იქნება საკასაციო. სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების განაჩენი კი საბოლოოა, თუნდაც იქ საქმე პირველის ინსტანციით წყდებოდეს.

საოლქო სასამართლო.

§ 41. ყოველ საეკლესიო ოლქს აქვს ერთი საოლქო სასამართლო, რომლის შემადგენელობა ასეთია: თავმჯდომარე—უსათუოდ მღვდელი და ოთხი წევრი, რომელთაც ირჩევს საოლქო კრება სამი წლის ვადით. იგივე კრება ირჩევს სასამართლოს წევრთა კანდიდატებსაც.

უ ე ნ ი შ ვ ნ ა. სასამართლოს წევრები განმეორებიანაც შეიძლება ანჩეულ იქმნენ.

§ 42. საოლქო სასამართლოს ექვემდებარება ისეთი საქმეები (§ 36), რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დადგენილია შენიშვნა და დატუქსვა.

საეპარქიო სასამართლო.

§ 43. საეპარქიო სასამართლოს ჰყავს თავმჯდომარე—ადგილობრივი მღვდელმთავარი—და ექვსი წევრი, რომელთაც ირჩევს საეპარქიო კრება სამი წლის ვადით.

შენიშვნა 1. როცა მღვდელმთავარი არ არის, მაშინ სსსმართლში თავმჯდომარეობს ერთი წევრი მღვდელთაგანი თვით სსსმართლს არჩევით.

შენიშვნა 2. სსსმართლდან გასული წევრი შეიძლება ხელმეორედ არჩეულ იქმნეს.—სსსმართლს წევრებთან ერთად სავარჯიშო კრება ირჩევს მათ კანდიდატებსაც.

§ 44. საეპარქიო სასამართლოს ექვემდებარებიან: ა) დანაშაულობანი, რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დადგენილია უმძიმესი ზომები: მღვდელმოქმედების შესრულების აკრძალვა, სამსახურიდან გადაყენება; ბ) აგრეთვე საოლქო საბჭოების წევრთა დანაშაულობანი სამსახურის აღსრულების დროს; გ) გასაჩივრებული საქმეები საოლქო სასამართლოებიდან; დ) განქორწინების საქმე.

საკათოლიკოზო სასამართლო.

§ 45. საკათოლიკოზო სასამართლოს ჰყავს თავმჯდომარე —კათოლიკოზი და რვა წევრი, არჩეულნი სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების მიერ ხუთი წლის ვადით. როცა საქმე რომელსამე ეპისკოპოსს შეეხება, მაშინ საქმის გარჩევაში მონაწილეობას იღებენ გადამწყვეტის ხმით ყველა საეპარქიო მღვდელმთავრებიც.

შენიშვნა 1. როცა კათალიკოზი არ არის, მაშინ საკათალიკოზო სსსმართლს თავმჯდომარეობს კათალიკოზის მსახურე.

შენიშვნა 2. წევრებთან ერთად საეკლესიო კრების მიერ აირჩევა მათი ოთხი კანდიდატიც.

§ 46. საკათოლიკოზო სასამართლოს ექვემდებარება: ა) დანაშაულობანი, რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დანიშნულია ეკლესიის წევრობიდან გამორიცხვა ბ) საეპარქიო საბჭოების წევრთა და მღვდელმთავართა დანაშაულობანი სამსა-

ხურში; გ) განსაჩივრებული საქმეები საეპარქიო სასამართლოებიდან აპელაციის წესით და საოლქო სასამართლოებიდან კასაციის წესით.

უზენაესი საეკლესიო სამართალი.

§ 47. უზენაესი საეკლესიო სამართალი სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების ხელშია (§ 6 და § 40), რომელიც არის პირველი და საბოლოო მსჯავრის დამდები ორგანო საკათოლიკოზო საბჭოს და საკათოლიკოზო სასამართლოს წევრებისა. მას ექვემდებარება: ა) კათოლიკოზისა და საკათოლიკოზო საბჭოს და სასამართლოს წევრთა უთანადო მოქმედებანი და დანაშაულობანი სამსახურში და ბ) განსაჩივრებული საქმეები საკათოლიკოზო სასამართლოდან აპელაციის წესით, ხოლო საეპარქიო სასამართლოებიდან კასაციის წესით.